

85H-1

N 35

AZIS NDREU

USHTIMA E MALEVE

TIRANË, 1961

85H-1

AZIS NDREU

~~30650~~ S
13814

BIBLIOTEKË E SHKENCËVE
E GJYKASIS

N 35

PARATHARRJE

Ushtima e Mateve

Partia dhe pushteti i ka dhënë kurdoherë një randësi të madhe krijtarisë popullore të folklorit dhe të artit. Në të kaluarën, në kohën e luftës, populli ynë, për të parën herë në historinë e tij, për festivalet folkloristike, në të cilin paqërmësi madhështore krijimtaria popullore. Ky festival entuziazmoi pa masë zëmërat e gjithë spektatorëve. Për të parën herë populli pa vizaret e tija të paqërmësisë të trashëgueme nga të parët.

Festivalet dhe olimpiadat e njëmbasnjëshme u bënë një shtytje jo vetëm për të nejerë në pah trashëgiminë e vjetër, por edhe për të krijuar vizare të reja, me përmbajtje të re. Me një këngë e valle u krijuan nga goja e popullit për partinë tonë, për luftën e popullit kundër okupatorëve dhe tradhtarëve për sukseset e mëdha të luftës në ndërtimin e socializmit.

Ne sot po festojmë ditën e Azis Ndreu. Ky emër i madh i kulturës së shqiptare është një kopë për ne njëjtë qytet të vendit tonë.

Një sukses të merituar raporti në kryeqytet të vendit tonë.

BOTIM I-MINISTRISË SË ARËSIMIT DHE KULTURËS

...shprehur në mënyrë të qartë dhe të pamundur të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të pamundur të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të pamundur të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të pamundur të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të pamundur të përcaktuar të

PARATHANJER ...shprehur në mënyrë të qartë dhe të pamundur të përcaktuar të
...shprehur në mënyrë të qartë dhe të pamundur të përcaktuar të

Partia dhe pushteti i ka dhënë kurdoherë një
randësi të madhe krijimtarisë popullore, folklorit
dhe çdo gjaje të mirë, që ka krijuar gjëna e popu-
llit tonë. Fill mbas çlirimit, në vitin 1946, populli
ynë, për të parën herë në historinë e tij, pau festi-
val folkloristik; në të cilin pasqyrohej madhështo-
re krijimtaria popullore. Ky festival entuziazmoi
për masë zemrat e gjithë spektatorëve. Për të parën
herë populli pat visaret e tija të pamjohura të stra-
shëgueme nga të parët. Festivali dhe orkestrat
Festivalet dhe olimpjadat e njëmbasnjëshme
u banë një shtytje që vetëm për të nxjerrë në pah
trashëgiminë e vjetër, por edhe për të krijuar visare
të reja, me përmbajtje të re. Me mija këngë e valle
u krijuan nga goja e popullit për partinë tonë, për
luftën e popullit kundër okupatorëve dhe tradhë-
tarëve për sukseset e mëdha të arritura në ndërtimin
e socializmit.

Ne sot po botojmë vjershat e rapsodit Aziz
Ndreu. Ky emen nuk asht i njoftun vetem në Pesh-
kopi por në mjaft qytete të vendit tonë.

Një sukses të merituem rapsodi pat në krye-
qytet. Spektatorët e duartrokitën me gjithë zemër
për vjershat e tija milituese dhe në frymë popu-
llore. Aziz Ndreu asht militant direkt i problemeve

të randësishme të partisë. Prandaj masat në vjershat e tija shofin artin, gjuhën dhe aspiratat e tyne.

Sot rapsodët nderohen kudo. Ata dekorohen me tituj nderi dhe marrin pjesë në festivalet folkloristike kombëtare dhe ndërkombëtare. Vjershat e tyne botohen dhe përhapen në të gjithë vëndin.

Aziz Ndreu asht njeri i thjeshtë i popullit. Ai merret jo vetëm me krijimtari, por edhe me vallet popullore të krahinës së tij. Si valltar ka marrë pjesë në të gjitha festivalet kombëtare dhe të rrethit. Azizi ka marrë pjesë edhe në festivalin ndërkombëtar të Moskës, në vitin 1957, dhe ka marrë çmimin e tretë si valltar popullor.

Shtëpia e kulturës së Peshkopisë, tue pa prirjet e tija, e ka tërhequr me punë aty. Sot punon n'estradën profesioniste të këtij qyteti.

Botimi i vjershave të tija, me kujdesin e Ministrisë s'arsimit dhe të kulturës, asht një nxitje për autorin dhe për të gjithë rapsodët. Këta tashti e mbrapa nuk do të harrohen. Emri i tyne do të qendrojë, pse do të qendrojë dhe libri i botuem. Veç kësaj vjershat e Azizit do t'i njofë gjithë populli dhe do t'i shijojë ashtu sic i ndodhi popullit të Tiranës dhe të disa qyteteve të tjera.

Partia dhe populli ua ka njoftë kurdoherë meritën atyne, që talentin e kanë vu në shërbim t'interesave të larta të popullit dhe të Partisë.

K. Jakova

USHTIMA E MALEVE

Ushtima e randë, që kanë malet tona,
Qysh në kohë të lashta e deri në kohë të vona,
Asht zani i Skenderit e gjyshave tanë,
Që me gjak Shqipninë e lanë me pëllamë,
Për truallin arbnor lanë rrashtat e kokës
Kundër grabitqarëve të Ballkanit e të Evropës,
Që as serbi, as greku as turqit pashallarë
S'e veshin në teftërë kombin shqiptar;
Asht zani i fuqishëm i fushës s'Torvjollit,
Që ngeli llastarë brekushja e Stambollit,
Se trimat e shqipës me spatë e sakorret
Si kosa në bërë i shuen taborret;
Asht zani i Vlonës, thirret dheu i Selamit,
Veç pupla e pulës i ngeli taljanit,
Se u shndrodh Labëria me duf porsi retë
E shuajti armikun, e mbyti në det;

Asht zani i Dibrës, i Grudës e i Malsisë
Dhe drita e flakës e hutës Dragobisë,
Që kralat e serbit ushtarët lanë kërcuna,
Me djegë, me e shkretë këtë vend në dorë vishin me
una.

Ushtima e këtij zani çdo ditë na thirret:
Ruejni Shqipninë, e keni amanet.

Për fyti me hasëm harxhojeni rininë,
Natyra dhuratë ua fali trimninë.

Të digji, të përvëlohi, asnji të mos mesën,
Po kurrë, asnjë herë, mos ta theni besën;
Lidhun në shelg t'i mbani litarët,
Ti varni të pabesët, t'i varni tradhëtarët.

Mikun ta nderoni, ta doni, ta mbronni,
Po kurrë zot shtëpie atë mos ta bani,
Me hasmin e vjetër miqsin' mund ta ndronni,
Por me kanisun kurrë mos gaboni,
Ushtimën tërqethëse të këtij zanit
E shkelën me kambë të pabesët e vatanit.
Mbretëria e pashipint, që ngrefit zogolli
Me vrasje të pabesë Shqipninë e mbolli,
E mbolli në erësinë, e mbolli në padije,
E la në katër rrugët, të gjitha pa krye,
E uste me dhunë me forcë të xhandarëve,
E shtiu nder thunder të parisë bajraktarëve,
E quejshin të shenjtë, madhnia e dinastisë,
Në dorë me ja lanë litarin parisë,
Njerëz të pabojë, njerëz të pamarre
Edhe Shqipnia e vogël iu duk e madhe.
Filluen me komshijtë të bajshin pazar,
Bjeshkët e bukura t'i ndrojshin me arë;
Shnaumin e Vermoshin i shiten në Serbi,
Për hatër Zogollit që e sollën në fuqi;
Shiten Sukthin Itales, Sazanin
Dhe në tridhetenendën të gjithë vatanin.
U nterr prej këmishash me spatë të Musolinit
Gramozi, Vjosa dhe brigjet e Drinit.
U nxi Tomorri me majë të Dukagjinit,

U nxijtën fushat një në rreth të Shkumbinit
 U duk se u fik e nuk mbet kurrgja
 U duk se këta male ma s'po bajnë za
 Hija e fikjes u duk se bertet
 Me ujë u fik prushi, Shqipnia u shkret
 Por jo, asnjihërë nuk fiket, Shqipnia
 Gaboi Zogolli, gaboi tradhëtia
 Gaboi Musolini në planet e tija
 Se kock' në fyt i ngeli Shqipnia
 Se ushtima e maleve i min porosisë
 Sa herë të duken shenjat e zisë
 Ti thrasë popullit, ti thrasë vegjelisë
 Dhe zanin ma t'fortë t'ja leshojë rinisë
 Ushtima e këtij zanit e zgjoi vegjëlinë
 Dhe zot të shtëpisë ai yuni Partinë
 Nandor dyzetënjishit ajo shpall formimin
 Dhe në luftë për liri ajo hodhi kushtimin
 Kjo ishte Partia, Partia e fukarësë
 Që s'priste çlirimin më anë të duarë
 Kjo ishte partia e puntorëve, ishatareve
 Që e bani të vertetë amanetin e të parve
 Kjo i bani popullin të gjithë të bashkojë
 Kjo i bani të hanë të gjithë me një gojë
 Kjo i pajtoi gjacet të gjithë i vllaznoi
 Kjo i dha shpësenë të ngrehet të luftojë
 Kjo ishte Partia e Marksit e Leninit
 Që ja kallxoi botës rrugën e shpëtimit
 Dhe shkrepnë mbi Shqipni nrezet e Kremllinit
 Se u ngrë i madh e i vogël me shpësenë e Stalinit
 Se Stalini me sovjetët ishte harushë malit
 S'kish forcë që ta mundte jo kryqet e gjermanit
 Që n'Rusi i la kapinat e krejt i humbi zani
 Me qindra mij' nazistave atje lu ba kurbani
 Zani i Partisë, zani i Enverit

Vloi porsì valà dhe n'zemer të pionierit.
Thirri Partia: të gjithë mas meje,
Pa dallim feje krahine e ideje.
Nga çetë e vogël, ushtri partizane,
E dogjën fashizmin, faruen për kampe.
E dogjën Italen, dogjën gjermanin,
Shporrën tradhëtarët, çirruan vatamin.
Dyzetekatër nandori, njëzetnandë,
Flamuri i fitoreve valoi n'kater anë.
Hijet e zeza i futëm në dhe,
Prandvera lulzoi n'Shqipinë e re.
Dha shpirt beu, mbaruen agallarët,
U prishën oxhaqet, u fiken bajraktarët,
Mbaruen fajdexhinjtë bashkë me tregtarët,
U humbën çifligët bashkë me çifligarët.
Era e ambël e frymës së lirise
Ja çeli fukarase derën e shtëpise.
U dukej si n'ander, u vinte çudi!
Ja arrini populli të ngrejë qeveri.
Kush di së breza janë vra e coptue,
Gëzimin e soçem s'kanë mujtë me e shijue,
Mben'n'luftën çirrintarë njëzetetëtemi,
Per ditën e soçme i banë kockat hi.
Gjaku i deshmorëve, që lau këtë dhe,
E që për at'gjak na të gjithë bamë be.
Se do ngrejme socializmin e do ta ndërtojmë Shqip-
nië,
Dhe deri në vdekje do të rujmë porosinë...
Këtë porosi e mbajti Partia,
Si nusja me tel asht ba sot Shqipnia.
Në vend të dikurshem ku dukej rimet,
U ngritën pallatë qytet me qytet.
Në grykë të egra, në pllaja e male
U mbush vendi me diga e hidrocentrale.

Në vend të thatsinës, në vende, moçale,
 Sot uji i kulluët shetit në kanale.
 Vendi i dikurshëm ku rronte kalbsina,
 Asht mbush' me fabrika, asht mbush' me uzina.
 Në vend të një rrugë që s'hecte as dhia,
 Sot pllambë e xhade e bani rinia.
 Në vend të padijes, në vend të errësimit,
 Sot dyzetvjeçari i asht futun studimit.
 Në vendin e etheve, të vorfnisë e të mjerimit,
 Sot asht ngritë shkolla, dyqani dhe qendra e mjekimit,
 Të gjitha mirësit s'muj me i renditë,
 Se bahen ndryshime çdo orë e çdo ditë.
 Lëvizën grafiku shigjet për çdo orë.
 Sa poetit, shkrimtarit i ngel pena në dorë.
 Hovi shigjet, shpejtësia e grafikëve,
 Si hanxharë dy tefa u ngulet armiqve,
 Ashtu siç u ngulej shpata e Skenderit.
 Ashtu sot u ngulet çdo fjalë e Enverit.
 Po armiqt' e Shqipnisë le t'plasnin si kripa,
 Monarkt'e Greqisë dhe kralat si Tita.
 Le të çahet në bark fara e Musolinit
 Dhe llojnat tjera të këtij biçimit.
 Si luftënxitësat e perëndimit,
 Që duen me e zhdukë racën e njerzimit.
 Që harxhuan sterlinat, harxhuan dollarët,
 Blenë titistat e blenë tradhëtarët,
 Nga jashtë e nga mrendë nga t'mujshin me hi,
 Të zejshin pozita në pushtet e n'parti;
 Dhe në zemër Shqipnisë t'ja ngulshin thikën,
 Ta ndajshin n'copa, ta shkrijshin Republikën.
 Le të çahen hasmët dhe baba i dollarit,
 Le të çahen spiunat dhe ftyra e tradhëtarit,
 Le të çahen monarkot dhe kralat e serbit,
 Se Republika do të rrojë sa majat e Korabit;

Se Republika e jonë e ka garancimë;
 Popullin, Enverin më në krye Partinë,
 Bashkimin e sovjetëve që krijoi habinë,
 Me Kinën e madhë ka lidhë mijelesinë,
 Garant qe Kongresi, tribuna e ndërgjimit,
 Ku i math e i vogël muar Tajmët e gzimët,
 Ku zani i Partisë si bilbili këndoi,
 Fitoret e reja plot i kalzoi!
 Kongresi na dha frugën e jetës,
 Dhe populli punojnë si inizat e bletës,
 Me shpirt e më vrull si hovi i stuhisë,
 Drit e jetë më i dhënë Shqiprisë,
 Sot ushtima e maleve vallizon në kronari,
 Se zoti i këtij vendi asht biri i tij,
 Gramos e Vermoshi, çdo plakë i ri,
 Jehon ushtimarë na prij Partia!

(Faint, mostly illegible text, possibly bleed-through or a second page of lyrics)

KUR SHKËLQEU YLLI I PARTISË

Kur shkëlqeu Ylli i Partisë,
leu fati i Shqipnisë,
Para nesh prini, Enveri,
si dikur pat pri Skënderi;

Thirri popullin t'ngrihet mbarë,
n'luftë me t'huejn e me tradhtarë,
Me shum' vjet lufte t'panderpre
u krijue Shqipnia e re.

Në nandor njizetenandë,
ndëgjoj bota m'katër anë
se u çlirue Shqipnia jonë,
jo veç sot, por përgjithmonë.

Se Shqipnia ka krahë t'fortë
si nuk ka kërkund në botë
ka Bashkimin Sovjëtik,
që e njet mikun për mik.

Gzim në shpirt na ndjem' sivjet,
mbush çlirimi pesmbdhjet vjet
Republikë Demokraci,
paqe liri e pamvarsi.

NË ZEMRAT TONA TË RROJË GJITHMONË

Herojt të Popullit GJ. DOÇI

U zhduk terri në kto toka,
ku ka le e asht' rritë Gjoka,
që s'përtoi saherë n'kuvend
me i sqarue fshatart më rend
qi së shpejti do t'vij dita,
bajraktart e Gjon Mirdita,
qoftë Italja a Gjermani,
kan' me u ba pluhun duhani
e n'vend t'tyne ka me ardhë
nji PARTI shum' zemërbardhë,
që sjell dritë e zhdukë errsinën
edhe n'Lurë do t'bjerë maqinën.

Bash me i çue n'vend kto fjalë,
partizan Gjoka ka dalë,
ka shkue malit vullnetar,
ke Mehmeti n'brigade t'parë.

N'Mallakster n'shkrepa t'thata;
në rrethim u gjet brigata,
fytafyt e vesh për vesh

me nazista janë përleshë.
Aty Gjoka u nda prej nesh
trim drague e syrrebesh.

Mallakastra, Dibra mbarë
sot për Gjokën janë krenarë,
asht hero i kohës sonë,
n'zemrat tona rron gjithmonë.

Krisi pushka n'fushë t'Shumbatit

Kushtue dëshmorit **RIZA DODA**

Krisi pushka n'fushë t'Shumbatit,
ç'po merr gjamë gryka e Korabit.
Prej Homeshit n'Fushë t'Alisë
tym e flakë shpive t'partisë.

Ma kadale, bre bajraktarë,
mjaft jua lamë vendin e parë,
ju lamë fusha e ju lamë bregore,
e me u sjellë si u ka ardhë n'dore.

Sot vatanit i duel i zoti,
trima t'fortë si gjyshat moti,
që tue pasë para Partinë,
fushë pa ferrë do e bajnë Shqipëninë.

Krisi pushka, merr gjamë Drini,
n'kater an't filloi rrethimi.
Riza Doda, 'i djalë i ri,
vdekun vret sa herë ka shti.

Predhë e bombë beteja plasi:
shum lufton Stefan Luarsi.

Dridhen brigje e kulla n'poda:
se' lshon vendin Riza Doda.

Demir Gashi me Stefanin
derdhin gjakun për vatanin.
Riza Doda, trimi i çetës,
për Liri i dha fund jetës.
TOE MIERGW ELETN ENE ETOOP EN

Enver Hoxha

Enver Hoxha
Enver Hoxha
Enver Hoxha

Enver Hoxha
Enver Hoxha
Enver Hoxha

Enver Hoxha
Enver Hoxha

Enver Hoxha
Enver Hoxha
Enver Hoxha
Enver Hoxha
Enver Hoxha

Enver Hoxha
Enver Hoxha
Enver Hoxha
Enver Hoxha

NË QOFTË PËR NESËR VDESIM SOT

Kangë për Dom Nikoll Kacorrin

Në malsi kanë le sokola,
djem kreshnikë si Dom Nikolla,
djalë asgan musteqezi,
kurr s'i leu shoqi n'malsi.

Ka ba N'kolla vajmedet
për Shqipni se ç'asht tue hek
nën kërbaç të Turk Sulltanit:
hije e zezë ka ra vatanit.

N'mend po i bijen fjalt e plakut,
kur i a thojte n'rreth t'oxhakut:

«Leva, u rrita dhe po vdes,
buza kur nuk më ka qesh,
por mallkim un do t'jua la,
ban vaki s'do mrrihet gja,
gjitha gjaqet mund t'i falni,
luftën Turkut mos t'ja ndalni».

Për t'ja heq vatanit zinë,
ja mban plakut porosinë.
E pa u tut iu zhdrodh anmikut
deri n'breg t'Adriatikut,

N'katër anët në Shqipni,
qysh Kosov e Çamëri,
kryengritja vendin tundi:

«Kadale, Turk, se t'erdhi fundi»

N'Konispol e në Kelmend
vendi për vend bahet kuvend
për me zgjedhë një qeveri,
që t'punojë për Shqipni.

Dridhet vendi si tërmet,
po zgjedh populli deputet,
male e fusha Dibra zgjohen
deputet po don Nikollën.

Dom Nikolla, shqipe malit,
n'krah të djathtë t'Smail Qemalit,
e merr fjalën edhe thotë:
«N'qoft për nesër vdesim sot»

Me njëzet e tetë nandor
na u ngrit flamuri në Vlorë,
erdh Liria e Mëmëdheut,
nën flamur të Skënderbeut.

1912.04.28
Kryengritja e Shqipërisë
1912.04.28

1912.04.28
Kryengritja e Shqipërisë
1912.04.28

N'kater anet me shpini,
dresh Kosov e Cameri,
t'pungurija vendin tundi;

«Kadale Turk se t'rdhi tundi»

N'Koinisoi e ne Koinisoi
KËRSET MINA N'GRYKË T'SELITËS

për me zgjedhë tji pëverit,
Kërsset mina n'grykë t'Selitës,
gjëmojnë malet e Mirditës,
grykë, shkretinë e shkamb e gure
prej Kurbneshit deri n'Lurë

Këtë aksion e kryen Rinija
siç ka krye t'jara mëmija,
n'agim tërës e n'terr t'akshamit
me pistola vjerrë për shkambit

Gjarprnon xhadejan për rreth zallit
e sos grykë e ngjitet mallit,
kalon kodra edhe majat
me shpejti lshohet traseja

N'Qafë Mërkurth m'të dalë të kepit,
bjen borisë Zisi i Sovjetit,
n'Fushë të Krej's ushton bumbllima:
qesh, malsi, se t'erdh maqina,

N'zabel t'Nik's, ke shkulet breni,
ka marrë krisma ke liqeni,

Handwritten scribbles and numbers at the bottom of the page.

n'rrafshe t'Lan's, n'at kamp pushimi,
kërset kanga dhe dëfrimi.

Kanë kalue vjete me mija,
kurr ma mirë s'ka qenë malsia:
n'vend t'urisë dhe t'hasmënisë,
dritë, bollëk, dita e Partisë.

Udhëzime për punën e kulturës dhe artit në shkollat
të nivelit të parë dhe të mesëm të shtetit
të Republikës Socialiste të Kosovës
të vitit 1978

KANGË PËR FABRIKËN E RE

N'zembr t'Dibrës, në malsi,
na asht ngritë qytet i ri,
për çdo ditë, që po kalon,
gjithnji pamjen e ndryshon.

Me njizet e tre korrik,
na u ngrit e para fabrikë,
falë atë na e ka një mik:
ky Bashkimi Sovjetik.

Inxhinjerë dhe puntoria,
kan' punue si mson Partia,
ket fabrikë ta bajnë për ne,
n'pesëvjeçar vepër e re.

T'plasin Tito e Rankoviçi,
që u ka hy në bark iriçi,
t'shkojnë n'Nev Jork e t'bajnë pazar,
mos u fal' kush ndoj' dollarë.

Sot nën drit'n e Republikës,
veç valgzon tymi i fabrikës.
T'falni nder's ty, moj Parti,
që fabrikë ngren n'Peshkopi.

LIRË E BLEVA, SHTRENJT MË DOLI

Jakomoni, qen i zi,
don me vu qetsi n'malci.
Xhafer Balin ka urdhnue
për në Dibër me e dërgue:

«Vra e pre si të të vij',
veç lajmrom se ka, qetësi!»

Kapidani i hasharue¹⁾
shpejt e shpejt paska fillue
me e shkel vendin sa ma parë,
ja ban sefte n'Reç e n'Dardhë:

Tetë shtator dyzet e nji,
mblidhen populli burrë për shpi,
m'Sete e n'male e mje' n'rreth t'Prates,
bahen grumbull n'kodër t'Kaces,
I ka avit' si dhenët n'vath
dhe xhandart rreth i ban gardh.

Qeni i Balit n'mende t'madhe
hyn në mes e flet në valle,
me sy hapun egërsue,

1) hasharue — Këtu ka kuptimin, ndërkrue, tërbue nga inati.

nji nga një nis me i veçue.
Ushton zani si grykë prroj:
«Do t'ju vras, t'ju internoj»

Vrik nga turma del ushtima:
Banje qenin grima grima,
se pa pushkë e pa fyshekë
me dorë burrat e bajn, ferk»1)

Mahmut Laçi, tue vikatë,
i ban hov në fyt me e kapë:

«T' gjith hoxhum»2) e besa-besë
kush asht burë sot këtu vdes»

Turr Ahmeti, turr Islami:
«Bini, burra, ktij italjani;
Reç e Dardhë kur bajnë hoxhum
s'i ndal gjyle e s'i ndal plumb.»

Porsi reja me tufanin,
Rahman Rasha e ngren zanin:
«Burra malesh, si përherë,
ta bajn»3) ferk në3) sot njiherë.

Porsi reja me shkëndija
n'katër anët turret halija4)

Xhafer Bali t'madhe foli:
«Lirë e blëva, shtrenjt me doli»

1) ferk — dallim.

2) hoxhum — sulm.

3) ne — edhe

4) halija — fusha, katundet në fushë.

Kapitani i trishtue
hik livadhiti si i hutue.

Ka nji barrë armë i kanë me vete,
por s'i ndal dillinj as shkorrete!

Dejë nga marrja si n'raki
niset fill për në Peshkopit.

Për një majesë ndër kë ledë,
na ka ra një shon e kedë,
na ka ndobë tja n'kull,
dë na tel si den t'el.
Se si tel si den d'ellit
po ju kallxoj tashit përshpërit.

Vend për vend n'gjosllav,
e sidomos në kull,
dë e ka si me Shqipni
e me tjera demokraci,
ka vu postë divizionit
si i jep urdhër Washingtonit.

Qysh në shkup e mal të Ni
Podgoricë, Madegoni,
mban sipas me sasi
për me i ditin në Shqipni.

Aleksandër Rankodori
na ka m'bledhë prej kllj t'borit,
do e dëpëzë e do sllçkë,
vëgabonda me pajk,
do t'përdorë me shkurrete

(1) shkorrete

n'politikë e kan' marakun,
 se janë msue me e ngrefun çarkun,
 ngrefin çarqe revizionit,
 për me i dhanun hov-tensionit,
 që t'ngatrrohen partitë tona,
 kush n'mëngjes e kush n'e vona,
 e t' përleshën vesh për vesh,
 dërsa t' bahet puna pshesh,
 revizioni t'triumfoje,
 t'i dalë puna moje n'moje,
 edhe Titen ta bajmë dajë,
 veç t'marrë lugë e t'vijë t'hajë.

Ej mor Tite, mullkazan,²

ty kjo bukë të qoftë haram.

Ti do t'hash ket lløj përsheshit,
 veç kur t'shofsh majën e veshit,
 se pa u shkretë³ me rob e fmijë,
 njikjo punë nuk bën vaki,
 jo vetëm këtu n'Shqipni,
 po n'asnji demokraci.
 Po t' ta mbajë më ardhë me zort,
 n'dash hec nesër n'dash hec sot,
 gjurmë për gjurmë e kë barot,
 Flet si dashi me kumbone,
 nuk e njeft barutin tonë.

Ej mor Tite, kokë-helmet,

na ke gjet' një marifet,

don t'thajsh detin më gavetë:

1) moje në moje — majë në majë

2) mullë — stomak; mide

3) shkretë — shkretue.

Un sot ndodhem kamp i tretë.
Kush të njef, mor ty budallit,
qe m'je ba nji derr tellallit
t'plasin sytë në lule t'ballit.
Kush pranon me t'vu të parë,
me nji gjel plaçka n'inventar.
Po mos i veni faj tutkunit:
i asht rritë mendja si firunit;
do dit kah bahet vapa,
me trimij zagar përmbropa,
desh me ndrequn do punë kobit
për të qenë i pari i globit,
prej Europe e mje' n' Azi,
por mbas vetit s'la njeri.
Shum' i mpreftë e mendehollë
tue qitë sytë si daci m'zorrë...

E kan' kapë një llaf për bishti,
s'e merr vesh as Zoti as Krishti:
socializëm lloj i ri,
asht mbjellë heret, tash ka bij
mbrenda në Jugosllavi.

Po vallë Tita edhe Kardeli
ku e kan marrë ket lloj modeli?
Mos n'Angli dhe n'Amerikë
jau kan' dhanë peshqesh për mik?
se s'ka Bashkimi Sovjetik?

Sovjett janë n'model t'Leninit,
pra janë kundra perëndimit,
due t'thom kundra kapitalit,
që çon popujt n'ditë t'hallit,

n'vorfni e në mjerime
tue punue për armatime.

Me kërkue n'të gjith' botën,
si n'Azi edhe n'Europën,
qoftë Afrikë dhe Amerikën,
S'gjen tradhëtar ma t'keq se Titen.

Ej ku je trathtari i Serbit,
me fytyrë t'zezë si surrat korbit,
n'baftë ndoj dite me t'plasë kazani,
si n'ndoj' mal kur plase vullkani,
ka me qeshun gjith' Ballkani.

DASMA E RAM HASANIT

Ram Hasani, burrë me za,
ka një dasëm për ta ba.
Tash pes' vjet asht përgatitë
se s'asht msue me u koritë.
Çueka fjalë miletit mbarë:
«Miq e shokë edhe kumbarë,
për kurgja marak mos kini,
sikur t'doni n'dasëm t'vini...»

Por një gja lezet i ka,
dajallart i thurret me ka.

Shife, shife pizevengun,
që për zotin s'e ka dengun,
nuk ka thirrë veç daj'n e vet,
farefis katundin krejt.

Kur ndëgjoi daja u gëzue
se kish nipin për t'martue,
po i shkreti ish ngushtue
vakti keq i kish qellue.
Nis me shkue daja me ka,
por t'baj be sa se t've'n s'e ka,
marrë me drith, drithi pa la,
do t'i dalë krejt bela,
n'qeveri do i bajn dava.

U mblodh dasma e gjimoi vendi,
vend për vend bahet kuvendi.
Ç'janë kto lodra, që kersasën,
Ram Hasani po ban dasem.

Curl'e loder bumblojnë,
tridhjet sofrë n'shteg i shtrojnë,
gjimojnë veshët si kumbonë,
s'e merr vesh as qeni t'zonë.

Ram's një gja i mbet marak
se i mbe'n dajat pa konak.
Tha: «Për zotin s'ka lezet
me një ka t'vinë dyzet vetë.
Por s'ka faj daja i shkretë,
asht kallup ai që i thurret».

Rregull t'madh na pat kjo dasëm,
hangrem, pimë derisa plasëm
meze, qofte e ujë rakije,
kaçamak e mish pa zije,
do byreke si gjethe rrapit,
lang të ftohtë si ujë Korabit,
bash kështu na bamë rahat
plot dyzet e tet' sahat.

Dasma shkoi edhe mbaroi,
shum mastraf Rama harxhoi,
po hallvë e mish u banë vner,
se shumë rrallë ta dinë për nder.
Zunë të flasin si përherë,
kush jo thumbi e kush patkoj:

«Ishte langu si ujë kroj»,

Rama i shkretë u mundue,
s'do kish vetën me e marrue,
qatë copë buk' e dha me bark,
nana e shame e cullt' pa darkë.

Po me gjith kto t'shame e nama,
prapseprap nuk pyeti Rama.

«Me t'vertetë — tha — u harxhova,
por ma djaln e martova...»

Dhandri i shkretë rrinte hava,
sepse nusen s'e kish pa
Tha me vete: «Si t'mos bajë,
qysh n'mëngjes do ta përzejë».

Kur u nis e hyni n'kjuer,
nusen shëf tue ba me duer,
Diçka donte t'i tregonte,
ish memecë e s'dinte t'thonte.

«Medet — bani dhandri i shkretë —
fati i zi më paska gjetë.

Shkues i keq paska qanë Rremi,
iu djegtë shpirti të xhenimi
M'gjet për nusë ket t'pagojë,
thue se jam dhandër për lojë.

Por një punë jam tue e ba:
edhe sonte s'po i baj za.
Ndoshta rruga e ka lodhë,
ndoshta ka dhe turp më folë».

Dhandër hyni n'xherdek Lima,
por n'mëngjes kishte ndrrue klima.

Menjihërë sa pau babë Ramën,
Lima i shkretë e ndali kambën.

«He mor bir, mos u ndalo,
hajde babës e i kallzo...

Pse më rri kështu më turij,
mos t'ka ba ndokush magji?»

Ja pret Lima babës Ramë:

«Njajo nusë që m'sollt' mbramë,
pasha bukën, s'vlen dy pare
as për shpi, as për tajare.

Për pak shpirti që me m'dalë,
krye sahati nxirte' i fjalë.

Bante: kju, kju, kju vesht vesht,

Shko ti e merru me te vesht,

se at soj gjuhe un s'e di,

pse nje' — m'sot kurr s'e kam ndi».

U nis Rama si i terbue
me i folë nuses, me e provue.

«Mirë mëngjes, moj vetullhane», —
ka qite Rama e i ka thanë
nuses qefin me ja ba
e me pa apo qet-za. —

A ke hangër ndoj gjasend?
Si po t'duhet ty ky vend?
Hajt ma thuaj açik, moj bijë,
se jam babë un marakli».

Nusja e gjarë, qe n'mehalle t'eperi
mend kish mangut e jo teper,
shif çka i thashka Ram Hasanit
me za t'fortë si pushkë Junanit:

«Besa mirë mue ma kan' ba,
se me ngranë mue s'm'kan' dhanë gja,

vendi qanka krejt, shulla,
kërkund s'ka zabel përgja».

Kokën krou ai Ram Hasanit,
tha: «Mirë Rremi mue ma bani,
m'zuni nuse mendeletë,
por s'e marr n'qafë djalit vetë».

Tue u sjellë pastaj ka e reja,
qe i kushtoi disa lopë pleja,
me za t'ambel edhe t'ngrohtë,
butë e butë asaj po i thotë:

«Mirë, moj babe, mirë ti e ke,
nuk ke faj se je e re,
Do t'japë baba mish e çorbë
e një copë bukë në torbë
e do t'qës nëpër zabele
se s'mbaj nuse teveqele».

1) N'mahalle t'epër — në kuptim figurativ n'kokë.

NJI VIZITË NË NJI KOOPERATIVË BUJQËSORE

Afër rrugës, n'nji bregore,
pash nji kooperativë bujqësore,
nji katund me nji plan t'ri,
elektriku shpi për shpi,
ish ba vendi mrekulli,
plot me pemë e me hardhi,
plot me lopë e me bagti,
rregull t'madh në pastërti.

Me thanë t'drejtën m'u knaq syu:
si ke plaku e ke i riu,
që të gjith' më valë të punës,
ujë po u shkon djersa për hundësh.
Ku i shkon fjala kryesisë,
shum ma, para zotit t'shpisë,
e ku njerzit janë pa vese
gjithënji korren suksese.

Por megjithse nuk janë shumë,
si kjo, që tregoj tash unë,
por ka kooperativë të tillë,
që me zor mund ta zash fillë,

pra për këtë due me diftue
edhe randë me e kritikue,

Por kritikën do ta mbajë
doemos ai, që ka faj.

Masi voti ora tetë,
mora rrug'n me pak zahmet
për katund që desha vetë.

Porsa hyna n'katund mbrenda,
gjeçë një plak me do legena
dhe iu hudha, që ta pyes
ku asht zyra e kryesisë.

«N'at shtëpinë atje rreth mejse,
janë në mbledhje t'asamblesë».

Çela derën dalkadalë
pa ba za e pa ba fjalë,
zuna vend në fund t'konakut,
si sahani n'rreth t'oxhakut.
Kur po rri e shof çudi
qysh në popull e kryesi
ish ba puna lesh e li.

M'u duk vetja n'mës t'xhenetit
porsi n'han t'Bajram Kallmetit.
Brof u çue një burrë i zi,
që po rrinte në kryesi.

Tha: «Or shokë, mbani qetsi,
se nuk jemi në mulli;
po kush t'dojë me diskutue
le t'më marrj leje mue.»

E muer fjalën një fshatar:

«Me leje, shoku kryetar,
po ua tham shokve ta dinë,
se do t'flas për kryesinë.
Në kryesi merren vendime,
dhe me votë unanime.
Hala mbledhja pa mbarue
Unë ke shpija e kam ndëgjue:
Gjenje pra ju marifetin
se kush juve jua qet sekretin.
Na lajmruen ditën e shtunë,
gjith' antar't të dalin n'punë.
Gjith' katundi ra në fushë,
por prej jush nuk erdh kurrkush.
Kush ke halla e kush ke tezja,
kush ke mishi e kush ke mezja,
Edhe ju, shoku kryetar,
kishit dalun në pazar.
Qeksaj punë na s'i dimë hall
ditë për ditë tue ndejtë batall.
Kur front pune s'ka nji muej,
gjenja punën njerzve tuej.
Nji palë rrinë, nji palë punojnë
nji palë qajnë, nji palë këndojnë,
në fuqi jet haterlliku,
rroftë shoku e rroftë miku.
Po kryetari n'fund të fundit
asht bash baba i katundit,
s'duhet t'bajë ai qekso punësh,
tue tërhekë njerzit për hundësh,
t'mos marrë mendt e Can Sadullit
që s'e qet qimen prej qullit.
Asht gjynah alamet burrash
mbledhë tri dit për kotec pulash,

qysh n'syfyri e n't'rame, t'lodrës,
si me ba Kalane e Shkodrës.

Ju të gjithë e dini vetë
se na pula kemi tetë,
po dhe 'i mijt' shkretat me qane,
s'duhet ba gjithkjo doname»¹.

E muer fjalën shoku Ymer,
që e quen veten kavaljer:

«Un do t'flas për brigadjer'.
Brigadjert nuk janë të kqij,
nuk ankohet asnjëri.
Po a dini pse s'ankojnë?
Kan' frikë se i përvëlojnë.
A'u kujtohet fjala e t'parit,
që tha ruhi prej t'etarit,
se i vogli ta ban t'keqen,
menjherë ta ven teneqen?
Fjala e parë që do t'u thom,
brigadjert janë autonom.
Si t'u teket, si t'u kandet
për minut' i ndryshojnë planet.
Njiherë na çojnë me hapun gropa,
thon': mbiellni pemë e mirni koka.
Ma vonë thonë lini kto pemë
se nuk kimi ku t'i vemë,
se s'na japin bereqet,
na e zaptuen vendin krejt.
Duem një gja që të hamë sot:
ose shumë për sot motmot.

1) donamë — këtu me kuptim — bisedë, shamatë.

Që ta dini ju tamam,
që kësaj i thënë punë pa plan.
Që ta dini, or byrazera,
na janë trashë do brigadjera
me hy mbrendë nuk i merr dera.
Gjith' brigata në kanale,
ata n'kopshtet personale.
Kur puntor't kan or'n e fundit
Brigadjeri, në fund t'katundit,
e merr blokun del n'nji kodër,
si ustaj kur del me lodër.
Shkruaj n'teffer e rri m'at brij,
cakton normën me dylbi:
kij besim, pra, m'at njeri,
që e çmon punën me tahmi.
Hajde shoku brigadjer,
njeni mba e tjetri bjer.
Nji sektor me shum' randsi
na e kimi n'blegtori.
Për sa halle ka bagtija
le t'na flasë Sadik Haxhija,
se me e kapë ndokush per'veshit
ai i di t'linit e t'leshit.

Zu mejherë tue folë Sadiku,
porsi grykë automatiku.

Tha: «U mblodhën vjet kryesia,
caktuen njerzit ke bagtia.
Hala mbledhja pa mbarue
gjith' u ngrenë tue kundërshtue.

Zu dikush me luejtë prej vendi:

— ky zanaat nuk asht i jemi. —
Pa u ulë hala i pari,
u ngrenë Rrema e Myftari:
«Kjo asht punë thish e shqerrash,
bagla lop'sh e plehna derrash,
prandaj, shoku brigadjer,
ma mirë gjeni njerz të tjerë».
Disa njerz mund të mendojshin
me gjith' mend kta kundërshtojshin,
por ky ish nji marifet
me e ba dredhen me lezet.
Thojshin s'e kimi dëshirë,
t'siguroheshin ma mirë,
që sado keq të punojshin,
t'tjerët mos t'i zëvendsojshin.
Kryesia zunë të thonë:
Aman or shokë, për hatrin tonë,
sa të doni vetë punoni
veç këtu mos kundërshtoni.

«Mirë, — i tha Rrema Myftarit,
s'ja prishim qejfin kryetarit.

«Hej taktikë, ej t'faltë maraku,
foli t'madhë Rram Çanaku.
Tha: «Po pyeti kush për mue,
Dit't e pun's janë regjistruë,
N'dash punoni, n'dash ju fleni,
tridhjet ditë sigurt i keni.»

E ta marrë vesh asambleja
kështu ndodhi meseleja.

Kimi pasun pesëdhjetë dhen,
kishin mbetë përjashtë pa vend.

Kur mbaroi muëji nandor
zu t'bjere shi e të bjerë borë;
kta po rrinë e vrasin ment:
hej bela ku t'i çojmë dhent'?

Thotë Myftari i Brahimit:
«Un mendoj për qektij dimnit
t'i çojmë n' mashne t' Dull Lazinit,
se asht e fortë, asht ba dikur,
njanen anë e ka më mur,
tri an't tjera janë prej gardhit,
po i mbajnë ngroht', janë krande shparchit».
Aty nisi foli Rrema:

«Jan' rahat dhent' atje në mashën
se lesh t'madh qesin për qashën».

Vesht ta mirni, or miq të vjetër,
dhenve nuk iu gjet vend tjetër,
por i lanë n'at mashen t'vjetër,
që s'kuptohej ku ish dera,
krejt çatinë e tundte era,
i lan n'mashën t'Dull Lazinit
si ke vorri i Nastradinit.
Kush të ketë ndopak merak
të shkojë n'shtalle e t'shof' pak
se asht ba balta si batak,
por asht ba njilloj batakut
e u asht lye lopve për barkut,
por nji lymjë kaq pa normë,
duken krejt nji uniformë.

Kur ta shofësh kaun n'ar'
duket veshun si xhandar.

Do kish qenë një farë illezeti,
që kapele t'kishte i shkreteti,
se do t'qunjë xhandar mbretit.
U krijue një punë sherri,
hupi lopa e cofi dërrit,
qiti delja e ngordhi viçi
kalit t'bardhë iu ba iriqi,
veç kanë mbetun lopa e kau
me sy ngrefë te dy për trau.

Kooperativa ash famile,
nuk del mirë puna me hile.

Kryetari i ban me shej:

«Tash kërkujt nuk i jap leje...»

«Me leje, shoku kryetar,
që t'ju shkojë puna mbarë,
ma përpara se me dalë,
do t'i thom dhe un dy fjalë,
jo si llafet e Sadikut,
po do t'i thom fjalë mikut.
Për ma drejt me i ra kuvendit,
për pak dit me i shpëtue nenit,
me e përzie ket gjellë qenit,
duhet shkopi i Hostenit
dhe me nxjerrë n'karikaturë,
si ka pasë nxjerrë do njerz dikur
dhe n'krye t'vendit me vu t'parin,
me doemos kryetarin,
dhe me ba një lloj modelit,

kamb't e holla si kambë gjelit,
me qafë t'gjatë si jeke parmende,
me barkë t'madh si fuçi vene,
edhe mbrenda në fuçi
brigadjer edhe kryesi»

me sy ngjashë të dy për t'krah
me sy ngjashë të dy për t'krah
me sy ngjashë të dy për t'krah
me sy ngjashë të dy për t'krah

Kooperativë bashkë me
nuk bëj mirë puna me shisë

Kryetari i bashkë me shisë

Tash kërkujmë bashkë me shisë

Me lehtë shisë bashkë me shisë

me bashkë me shisë bashkë me shisë

do të them dhe unë bashkë me shisë

jo si llojë e shisës bashkë me shisë

po do të them t'fshijë bashkë me shisë

Për mirë bashkë me shisë bashkë me shisë

për barkë bashkë me shisë bashkë me shisë

me e përnie kë të bashkë me shisë

dubël shisë bashkë me shisë bashkë me shisë

dhe me bashkë me shisë bashkë me shisë

NUZ AHMETI E LAM AVDIJA

Në kto shpella e kojrija

salltanet e la Turqija,

burri i mirë që asht me za

mund të marrë deri n'shtat gra

me i përdorë si ë din vetë,

nji për punë, nji për hysmet,

nji për dru, një për dyshek,

tash na mbeten edhe tri,

dy rezervë e nji me dhi,

Por nji punë ka ba vaki,

se përse as un s'e di,

ka ra numri deri n'dy,

dhe ky numër asht n'fuqi.

Mos kujtoni se ju baj hile,

se i kam pa n'gjendjen civile,

pra jua thani un'ktu pa frikë,

pasha zotin, për ket pikë,

jemi t'part në republikë,

Por nji gjendja tham rinisë:

akta do i vrasë buka e Partisë,

se si m'triun si m'te vjetrin,

ka hy sherri n'njeni tjetrin,
natë e ditë e bajnë kugare,
shit e blej cuca me pare,
blej kostum e blej sahat,
s'pyet se dhandri asht sakat,
veç dajnë ditë e dasëm bajnë
Prej sheqerit e kthejnë n' shllajne...1)
sethik' cuca e vjen të shpia,
veç tri dit s'zgjat ma miqisia.

Hec e di çfarë bëhet mbrapa:
kërset grindja dhe shamata,
prishet çorba e kaçamaku,
fillon thika e biçaku,
s'i merr vesh as dreqi punët
kush pret vesh, e kush pret hundët.

Por kto gjana na s'ua falim,
na prap luftën nuk jau ndalim,
për kët besë, na nuk përtojmë,
ne mundim që t'i sqarojmë
e t'i bindim na kta cuba
se për ju që kjo asht rruga,
se kanë nisë me ba do leqe:

«Unë e kam gruen e keqe,
del e flet nëpër kojshi:

«Grueja jeme nuk ban fmijë
e, tue pasun sytë në ballë,
pse me vdekë babë i padjalë?»

1) Shllajne — shllinë.

Por nji gja, jua tham pa hile,
n'dash prej hatri, n'dash prej frike,
t'hiqin dorë prej ksaj taktike

Mos kujtoni se mbarova?

Veç dy fjalë, posa fillova.

Që t'ja ndieni ju lezetin,
tashti po e ges sekretin.

Asht, mor shokë, nji histori,
që shpesh herë ka ba vaki
më ganë plaku qimë-hi,
tue u mbajtë më shkop n'nje'n bri,
me ma quejtë vetën rini.

Por kjo punë derisa t'shtrohet
edhe ju nuk ju besohet.

Ban vaki ju keni t'drejtë,
se besë s'kam zanun dhe vejë.

Nuz Ahmeti e Lam Aydiya,

Që të dy kishin dy bija,
ishin shtrua për mutafit,

kishin zanun nji qen llafit,
mje' mbi hundë kishin lshue ksulat,

qosh e m'qosh kishin ngrerë llullat,
t'dy m'korriz ishin gërmue

mjekrra ba nji gisht pa rrue,

Tha e ba si tel martinë,
koka pors'i kpuc alpine,

por simbas mëndjes s'atyne
asnji llaf s'u shikon xherime.1)

1) Xherime — këtu më kuptim... kot, bosh.

Që të dy e brejshin mishin
por asnjëni dhambtë s'i kishin
S'mejshin hallin tue qaja
«Kemi mbetë të dy pa gra».

Tha: «Or Lam, un kam mendue,
edhe 'jherë due me u martue.
Me gjith' mend i kam do culle,
por nuk m'venë as zjarr në llulle.

Un' shum' herë ua hedhi krraben
djemt' hallalle e martojne baben,
ata bajnë sikur s'ndigjojnë
e me jherë llafin e ndrrojne.

Kush nji llaf e kush nji tjetër:

— tash ti, babë, je burrë i vjetër —

por un për zofin jam i ri,
nuk kam' shum', gjashtëdhjetëdy

Mun njiktu, n'ket rreth oxhaku,
dhe nji cucë të re e plaku.

A s'asht kshtu, or Lam, si thue?

«Vallahi, ujt' e ke shterpue.

Ti ke folë që ti gjysë sahati,

mue kto fjale mijanë lye për shtati.

Por edhe s'do na bjerë keq;

ja si kemi për t'u ndreqë.

Kam nji cucë që s'e ka kush,

edhe moshen e ka mbushë,

edhe bukë mos pastë me ngrane,

për ket besë, kam me ta dhanë,

se ne cucë ka pasë fat

se ke ti asht shum' rahat.

Me kërkue vendin krejt
burrë më t'mirë nuk ka me gjetë,
kun një llaf e kun një fjalë,
cuca e shkretë rritet kadalë.
Sa për pare nuk t'mërziti,
as një lëk nuk do ta lypë.
Po m'pranove veç si mik,
m'kanë thanë ke një cucë bilik,
nema mue e mos e zgjat,
se për besë e ke rahat.
Që t'i dalë asaj mërzija
ka me ndejtë më reja t'mija,
se un s'e ndjeki shumë sevdanë
se s'kam mend me gjetë belanë,
veç ta kem sa për hysmet
se nuk m'la një koll i shkretë.
Vrap u çue Lami m'një gju:

«Un mik ty e ti mik mue —
dhe sahatin e kurdisi —
tha: — i ke ra bash për midisi,
veç thirr yllaznin e thirr miletin
e mejherë qesim sherbetin.»

Ne shumë vende në mals
këtë bidat e kishin
dhe s'u erdhi shumë çudë
se janë msue me këto krushqi.

Erdhi vakti më ba dasëm,
blenë pëlhurë edhe blenë basëm.
Dit'n e djelë më pesë sahati
t'dy dhanduert u banë gati.
Porsa hyni mbrendë mileti
ishin ngrënë si gjela deti,

të dy hundët si kërpudha,
ftyra ba krejt rrudha-rrudha,
po mundoheshin me mbajtë kollin,
po për dreq e batinë t'rollin.

Erdhi nusja e hyni mbrenda,
tak e tik u bante zemra,
se kshtu t'shkretit qejf e kishin,
e randsinë punës ja dishin,
veç takat asnjëni s'kishin.

Nji malsor në gjyse të motit,
syni i tij si flakë barotit,
e kish kapur ciftelinë,
e kish nisun melodinë,
kish fillue që të këndonte,
nji me nji fjalët ja thoshte:

«Me dy shpi, më dy katunde,
dasm' e mort na bëhet sunde, 2)
se dy vasha, si dy molla,
na i kanë veshun n'petka t'holla,
fjala asht për me t'martue
me ja dhanë dreqit t'mallkue».

Sosi kangen kangatari,
u ba duajakaty pari,
mjekrta e duhozh's e ngriti donen,
dhe hallallja ban kunorën,
bile e quen si për sevap,
s'pyet se cuca e ka babë,
e si njeri ky i sevapit
s'duhet t'bajë dua për s'prapit.

1) e batinë — këtu me kuptim, e dridhen.
2) sunde — sontë.

Mshelen mbrenda pleqt e zez,
kurr s'e ban zoti ma keq,
për kto vasha t'moshës re
si me hy për s'gjalli n'dhe,
s'ban vaki, pra, kurr ksi zorit
veç kur t'vdesish n'nate të vorrit.

Un' një gja pak e mendova
dhe vërtetë më doli prova.

Veç tri dit mbas ktij bidati
për dy vashat luejti fati,
gje'n dy djem si dy asllana,
që ma t'mirë nuk i ban nana,
djem beqarë e guximtarë,
me ta marrë buken n'hambar,
që u ranë pre vashave t'reja
porsi m'lis kur bjen rrufeja.

Kangatari i dasmës s're
u betue e bani be:
«Për këtë dasem kangë do t'ngre»
Ka zanë kangën dalngadalë,
shum lezet po i kan' do fjalë:

«Nuz Ahmet e Lam Avdisë,
shum' selam prej zotit t'shpisë.
Kam marrë vesh ke hupë një shqerre,
po ta mbajti hec e merre,
Thirri Lamit, or Ahmet,
bani lutje për xhenet;

shqerrja ra në vath të yet,
tash ka hikë ajo mesele
me jetue uku me dele,
mblihdni brijt e mbani kollin,
dilni n'Durr's shifni Stambollin».

Shqerrja e dashurja
e vashës së Stambollit

Shqerrja e dashurja
e vashës së Stambollit
me jetue uku me dele,
mblihdni brijt e mbani kollin,
dilni n'Durr's shifni Stambollin».

Shqerrja e dashurja
e vashës së Stambollit
me jetue uku me dele,
mblihdni brijt e mbani kollin,
dilni n'Durr's shifni Stambollin».

Shqerrja e dashurja
e vashës së Stambollit
me jetue uku me dele,
mblihdni brijt e mbani kollin,
dilni n'Durr's shifni Stambollin».

NDRIT, PIRAMIDË!

Kufi, o gur i mermërit t'kalasë,
 kufi, që hasni s'vi hiqet sëvdasë,
 kufi, o rreth i argjentë i këtij vendit,
 që zihesh fill në bjeshkët e Kelmendit
 e ngjitesh krenar në tokë të Bajram Currit,
 që kush s'mund të prejë pak gjak Fatij Burrit,
 me kodra të gjana për rrethit të Krumës,
 ke stanet e dhenve n'jeshile të Lumës,
 në mjergull t'Korabit, në akull të zi,
 ku tufat me serb' Dibra i pat gji,
 dhe shkon tue gjarpnue drejt Korçës plakë,
 që s't'la të konitësh për të lau me gjak,
 që e len Gramosin, e depesh n'Rogon,
 ku krizma e Cercizit hala po ushton,
 që bjen n'Konispol e n'valë t'detit Jon,
 në Adriatik e Karaburun,
 ku djemt e Labrisë s'u tutën kërkund,
 për ty, o Kufi, shumë shqipe kan' ra
 dhe gjaku i tyne ende nuk asht tha!
 Kan' ramun gjithnji dhe bijen përherë
 djem të njomë si qingjat n'oranjverë:
 kush la nanën e kush la fëmijë,
 kush la nusën që kishte në gj,
 por s'e fal jetën kërkush me mërzi,
 pse nanë edhe babë na i kimi n'kufil!

Pse kush nuk e njih kufinin babë e nanë,
ai do t'i bjere anmikut në kambë,
do t'i puth' shpaten, do t'i marrë dorën,
do t'i dorzojë prakun, do t'i fal' kunorën,
do t'i dorëzojë shpinë, ara edhe zallë,
dhe do të jetoje si i vdekun ndër t'gjallë!

ROMANIS TIRRE

Kush këtë tokë me mend ta tradhtojë,
i madh edhe i vogël atë ta mallkojë,
se s'asht gjak i yni, por ferrë e shartuel!
Me spatën ma t'mpreftën ta presim këtë dru,
se druni i shtrembët zabelit të drejt'
hien edhe dukën, ja prishen krejt!
Por filizat pa neje të pyllit tonë,
këto ferra e driza i prenë përgjithmonë!

Prandaj ndrit, Piramide, në faqe t'shullanit,
se ti je bajraku i lirë i vatanit!
Rri e ngrohtë si vapa e korrikut
se kurr për të gjallë s'do t'i prulësh anmikut!
Se nana e jote sot asht Shqipëria,
t'cilën nuse t'bukur sot e ban Partia,
se roja e jote asht biri i puntorit,
biri i këtij dheut, biri i malsorit,
biri i betejës së gjakut t'Skënderit,
biri i dragojvë të primë prej Enverit,
që ngrysen gjith' hatën me faqe në ferrë,
ku bora frullis dhe nata e terr,
ku nuk ndihet za dhe s'shifet njeri,
ku duket toka katran i zi,
ku hapi s'ndrrohet se kamba rri mpi,
ku shkrep si thika asht si gur i lmuë,
rruga si teli n'short me u coptue!

Piramidë! Ja yt bir, roja e kufinit,
që sytë i ka n'xhama të dylbin,
shife në dushk të shpeshtë ku vrojton,
as miza e vogël përdhese s'i shpëton!
Shife një tjetër atje që vrapon,
as vetëtima nuk mund e kalon!
Ja edhe dy këtu ku përgjojnë,
gërvishjën ma t'vogël janë borxh ta ndëgjojnë,
se s'i rren veshi as s'i rren gjumi,
pushkën në faqe e gishtin ke thumbi,
me trup të shkathët dhe hecje të lehtë,
me gjak të ftohtë dhe zemër të nxehtë!
Ja, pra, këto shqipe të kan' ty n'kujdes,
sa të rroje toka me ty besa-besë!

Piramidë! Shife bujkun me qe nëpër arë,
thirri me gëzim: «Të lumtë, punë e mbarë!»,
se ai asht betoni i fortë i qëndresës,
ai edhe puntori janë ditët e shpresës,
ai të vjen i pari në të zbardhë t'mëngjezit,
pushkën në dorë, kollanin për brezit,
dhe nuk t'i len pemët për qark me t'u tha,
nuk ta len ty shpinën për tokë me të ra,
nuk ta len grethin për qark me t'u dredhë,
nuk ta len ujin për shpine me t'rrjedhë,
ai then çdo rrashtë që ty don të heki,
ai të rri ke kryet si nana ke djepi!

Ndrit, Piramidë, pra, mot mbas motit,
në bahçen e re të Gjergj Kastriotit,
se i ke rranjët në zemër të Dragojve,
në zemër të popullit, në zemër të herojve!
Për ty farohen në shtatë e shtatëdhjetë:
kush të t'lakmojë belanë ka me gjetë!

Kjo pllambë asht e jonë, kujt ne s'ja grabitëm,
 dhe kurr në pazar me e shitë nuk e qitëm!
 Na i kan' pasë këputë do copa t'Shqipnisë,
 por pa dijëni e fjalë të zotit t'shtëpisë!
 Por çfarë asht ba ma nuk do të bahet,
 kush të ketë inat le t'trëfët e t'thahet,
 ta mbulojë turpi, hija e pöshtërsisë:
 se sot janë t'paprëkshëm kufijt e Shqipnisë!

Idmuntit et rritere a q...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...
 ...
 ...
 ...

TITJA VAJTON ÇURÇILLIN

vjershë satirike

(Në nandor të vitit të kaluem, si-
kurse patën njohtue radiot e perën-
dimit, u pat rrëzue Çurçilli tue u
detyrue me qëndrue disa ditë në
shtrat)

Radio-Londra t'madhë briti:
gjith prendimin e gudit!
Briti Radio-Vashingtoni:
«Çfarë ka ndodhë atje, na thoni!
Shpejt, na veni n'dijeni,
ç'fatkeqs, ka ndodhë n'Angli!»
Boni e Roma krejt shastisi!
«Çfarë asht ba?» pyeti Parisi.
«U kput Çurçilli për midisi!»
«Aman o zot, aman medet,
a edhe kjo punë na paska gjëtë?»

U ngre i pari Vashingtoni,
tha: «Ka fajin Mak Milani!»
«Shum dakord!» iu përgjegj Boni,
«Thirrnje ktu, të vije Maku,
i plastë truni, i plastë kapaku!»

Porsa hyni Maku mbrendë,
t'gjith' mejher në kambë u ngrenë:
«Shpejt e shpejt na raportoni,
si u kput n'kurriz Uinston!»

«Mos m'u turri kshtu, zotni,
se kjo punë këtu n'Angli
për herë t'parë ka ba vaki!
Dje mbasadreke n'ora tetë
veç kur m'erdh ky lajm i shkretë!
Un kurgja nuk kisha dijtë
kur m'thanë Çurçi theu kocijtë!

Ju lutem prandaj, zotni,
un n'kët punë s'kam përgjegjsi,
se ai nuk asht rrzue n'qytet,
porse mbrenda n'dhomë të vet!
Që t'sqarohemi taman
qe ta marr në telefon:
«Alo Mister Çurçill?» — «Po!
Folni shpejt de! Kush më dë?»
«Bashkë me ne dhe miqt' u mpinë
kur ndëgjuen për fatkeqsinë!
Mundsisht na e thoni vetë me gojë
si dreqin ndodhi kjo lojë?»

«Ah ti qenke Mak Milani!
Si flet kshtu, mor pehlivan!
Nuk qe lojë për hukubët
dhe desh theva brinjti un krejt!
Për një vjetë do t'jem n'krevat,
m'u thye koci e mbeçë sakat,
m'u thye shtylla kurrizorë,
asht tue m'marrë vdekja për dorë!...»

«Alo, m'fal mister i ndritun,
m'fal pak se jam tue t'merzitun,
pyeten mister Adenauri,
a s'tasht prishun ai damari
që e ke kundra komunizmit
e që t'rref me anë t'itizmit?»
«Ah! Ju s'bani asnji lek!
Po ai damar, mor, s'm len me vdeke,
ai damar më ka shterngue
me thye qafen e me u rrxue
se desha t'marr telefonin
t'lajmoj Rom'n e Vashingtonin,
qoftë Parisin edhe Bonin
se, tue u marrun më dansime,
koken s'çajn për armatime,
Mandej desha t'shkruej një letër
e t'ja çojsha djalit tjetër
tue e urue at për detyrë,
që po e kryen si jo ma mirë.
Por sa ndrrova hja dy hapa
m'rrshqiten kamb't aty ke pllaka,
barku para e kryet m'shikoi mbrapa,
m'u zu shpina n'nji karrikë
bash si t'm'ishitë ngulë ndoj thikë!
Po ndëgjo ti, Mak Milan,
t'gjitha do t'iobaj haram,
po nuk shkovë n'polici
e s'ma gjete at njeri,
që më mori n'telefon,
Gjoja për t'më ngushëllue
njqind t'zeza m'ka numrue.
Due ta ndjekish seriozisht
se do t'ketë genë komunist!
Ndëgjo Mak, së si më tha:

- Ngushllime, mister Uinston,
 ishalla koka nuk t'shpëton,
 po s'i del jo shpirti shtrigut
 se i ndihmon dhe dreqi t'ligut!
 Na je ba ti, derr bir dërrit,
 si lugat i dalë prej ferrit,
 t'janë ba kamb't si krraba fikut,
 qafa ba si qafë ibrikut,
 t'janë tha hund't e ba tëneqe
 si nuk hupe, oj fare e keqe?!
 Hala me rrue ti na deshke,
 që t'asht ba koka si rrashtë breshke?!
 Ah luftnxitës i tërbue,
 bota ty ka me t'mallkue,
 po me kokë ke me e pague!
 Alo, Mak! A më ndëgjjon?
 «Po pa tjetër! Si urdhnon!»
 «T'gjith' përpjekjet ti t'i bash
 dhe këtë njeri mue t'ma zbulosh!
 Mirë, shumë gjana i pranoj,
 por luftnxitës?! m'ofendo!»
 Alo, Mak! A më ndëgjjon!
 «Po pa tjetër, si urdhnon!»
 «Me thanë t'drejtën për djalë t'madh
 më vjen mue shumë gjynaf,
 mos i thuej se asht ruzue babë,
 e ka mbetë me hecë me krraba
 se kam frikë se do të smuhet
 dhe e ka punën që shumë t'ruhet!»
 «M'fal, mister, që po t'shqetsoj
 po Randolfi mue m'tregoi...»
 «Jo Randolfi, mor gomar,
 kam një tjetër shumë ma t'marë!»

«Shum t'më falish mue, zotni,
po at tjetrin un s'e dil...»
«Djali im që kam hallat,
ai punon në Beligrat,
asht Broz, Titja, mor Mak,
që do punye u ve kapak!»
«Ah, majster, tashti e kuptova...»
Fatkeqsisht, atë e lajmrova...

Tue, ndejë Titja n'divanhan,
kur na i erdh një telegram.
Me e lexue porsa ai nisi,
nenvizim, çakërdisi:
asht kputë baba për midisi!
Menjihërë letrën e grisi!
Hala fjala s'kish mbarue,
lotët rrke filluen me i shkue,
dhe me fjalë zu tue e vajtue:
O Çurçill, or babë,
t'kam pasë krabë, or babë,
gja e keçe mos të gjetët, or babë,
se ti mue më fike krejt, or babë!
se un s'bajsha as për lopë, or babë,
ti m'i shtine mendt n'kokë, or babë,
ti m'ke rritun qysh n'vogjli, or babë,
përmbas teje s'kam njeri, or babë,
ti më the me i luejtë Stalinit, or babë,
e t'përçajë partitë e Leninit, or babë,
ti më ktheve kah nazistat, or babë,
e qita faret komunistat, or babë!
O Çurçill, or drag,
ma ke çelë një plagë, or drag!
Ti m'kallzove specifikun, or Çurç,

specifikun socializem, or Çurç,
se shkon kollaj n'kapitalizem, or Çurç!
Ti je kokë për përendimin, or Çurç,
zemra t'rref për armatimin, or Çurç,
don t'qesish fare krejt njerzimin, or Çurç,
po për armë mës kij merak or Çurç,
se Adenauri u ven kapak, or Çurç,
Adenauri e Kenedija, or Çurç,
na janë ba si nana e bija, or Çurç,
mbrapa u shkon Jugosllavia, or Çurç,
që punon në mbrapavija, or Çurç,
me spiunleqe e tradhëtija, or Çurç!
Detyra që m'ke ngarkue, or babë,
shum mirë asht tue u zbatue, or babë,
ka zanë sofra tue u shtrua, or babë,
me ata që t'kam kallzue, or babë!
Po më shkójnë lotët prej mallit, or babë,
jam tue t'qa djali për s'gjallit, or babë!
Kam ktu njerz e po m'vjen marre, or babë,
se qeshë tue britun me të madhe, or babë,
për babën që asht tue shkue, or babë,
me koc thye me shpinë gërmue, or babë!

N'ARË E FUSHË PA GARTH E MEJË

K a n g ë

N'arë e fush' pa garth e mejë,
ka zan' vasha të kërcejë,

kap' me djalin dor' për dore,
vneshtë e pem' tue pa n'bregore!

Koprativë asht ba bujqësia,
bashkue toka edhe bagtia.

Gjith' një fjal' thon' fshatarsija:
si kolkoz na ka ra hija!

Duket fruti i pun's s'bashkue,
se veshen fshati ka ndërrue,

se asht vesh' me petka t'reja,
si dielli kur prek kah Deja.

Në mëngjez pa dalë agimi,
dalin vasha edhe trimi,

me flamur që jau kan' marrë
ma të mirëve në garë!

Pa pushim punojm' në punë,
për me pas' shum' e ma shum',

t'kem' për veti dhe fëminë,
t'mbajm Pushtetin dhe Ushtrinë,

t'shtojm' bagëtinë e ta shtojm' mishin,
t'i shtojm' tokat, ta shtojm' drithin,
ë g n e t i

t'i rrim hasmit për karshije:
nji dor' m'kazëm, nji m'alltije!
ë j e c i o ë s h s h e t e t e

ë s h e t e t e t e s h e t e t e t e s h e t e t e t e

ë s h e t e t e t e s h e t e t e t e s h e t e t e t e

ë s h e t e t e t e s h e t e t e t e s h e t e t e t e

ë s h e t e t e t e s h e t e t e t e s h e t e t e t e

ë s h e t e t e t e s h e t e t e t e s h e t e t e t e

ë s h e t e t e t e s h e t e t e t e s h e t e t e t e

ë s h e t e t e t e s h e t e t e t e s h e t e t e t e

PËRMBAJTJA

Page

Parathanje	3
Ushtima e maleve	5
Kur shkëlqeu Ylli i Partisë	11
Në zemrat tona të rrojë gjithmonë	12
Krisi pushka n'fushë t'Shmbatit	14
Në qoftë për nesër vdesim sot	16
Kërset mina n'grykë t'Selitës	18
Kangë për fabrikën e re	20
Lirë e bleva, shtrenjt më doli	21
Made in Jugosllavia	24
Dasma e Ram Hasanit	29
Nji vizitë në një kooperativë bujqësore	34
Nuz Ahmeti e Lam Avdija	43
Ndrit, piramidë	51
Titja vajton Çurçillin	55
N'arë e fushë pa gardh e mejë	61